

SUPPORT

magazine

**SPECIAL OPVOEDEN
& ZELFREDZAAMHEID**

Esther Vergeer

*wil kinderen
laten sporten*

**SEXUAL
HEALING**

*Film over
lichaamsbeeld*

BLOOTGEWOON

Jolanda Quist:
“Elke dag een feestje”

Wheelchair Skills Team

**Er kan meer met je
rolstoel dan je denkt**

Gasthoofdredacteur
Kees-Jan van der Klooster

Documentaire Sexual Healing

ONTDEKKINGSREIS

naar je eigen lichaam

“Gek eigenlijk, ik heb ineens een vrouwenlijf!” zegt Evelien Spreitzer. Ze heeft ruim dertig jaar geen bh meer gedragen als ze met haar pgb’er Brigitte in een lingeriewinkel belandt. In de documentaire Sexual Healing zien we haar in een vuurrode bh naar zichzelf kijken in de spiegel. Ze moet erom lachen maar raakt ook geëmotioneerd. Nooit heeft ze op die manier naar zichzelf gekeken. De kijker kijkt mee door haar ogen naar het spiegelbeeld en denkt bijna onwillekeurig: hoe kijk ik eigenlijk naar mijn eigen lichaam? Is het *mijn* lijf, houd ik ervan?

Tekst **Jacqueline Kool**
Foto's **Jeffer Rothuizen**

We leren niet echt om te houden van ons eigen lichaam, veelal is het lichaam

het ding dat ons hoofd van de ene naar de andere plek draagt. De dichter C.O. Jellema verzucht in een gedicht over zijn lichaam: “... maar ik, wie ben ik zonder jou? Je hebt geen kind aan mij zolang je luistert.” Sinds de coronalockdowns zijn mensen zich ineens wel meer bewust van hun *huidhonger*.

Als je te maken hebt met fysieke beperkingen, hoe kan je je dan thuis voelen in je lijf? Kan je ervan houden, ervan genieten? Precies die zoektocht gaat Evelien aan in de documentaire Sexual Healing, van Elsbeth Fraanje. Een innemende en kwetsbare zoektocht. De film is eerlijk, ontroerend, soms rauw of hilarisch, bijvoorbeeld wanneer Evelien voor het eerst van haar leven in een seksshop is en aller-

hande speeltjes krijgt uitgelegd.

Evelien is spastisch en gebruikt een elektrische rolstoel. Bij de geboorte kregen haar ouders te horen: ‘Geef het maar geen naam, want het blijft toch niet leven.’

Ze zegt: “Mijn lijf is 52 jaar een soort aanhangsel geweest, ik moest het ermee doen, maar ik wilde er niet in zitten. Ik vond het minder belangrijk. Het draaide om mijn hoofd, intelligentie, humor, om alles wat ik ben zonder dit lijf.”

Spannend proces

In haar twintiger jaren had ze een vriendje waarmee het seksueel allemaal niet erg wou. Hij wilde ‘gewoon’ seks, maar dat werkte niet. Evelien overwoog om met de Stichting Alternatieve Relatiebemiddeling (SAR) haar eigen seksualiteit te verkennen, zodat dat niet allemaal tussen hem en haar hoefde. Belachelijk, vond het vriendje (die ook geen blijvertje bleek). Het idee verdween in de »

EVELIEN

Leeftijd: 55 jaar

Werkt: voor Scouters.nl
(informatie en advies rond
hulpmiddelen). Doet
webwerk voor een
zorgboerderij. Is radiomaker
voor radio Losser. Werkte
mee aan de documentaire
Sexual Healing

Woont: in een Fokuswoning

BRIGITTE

Leeftijd: 61 jaar

Werk: Pgb'er verzorging
en begeleiding, en
seksverzorgende

Privé: Drie kinderen en
vier kleinkinderen, die haar
werk volop ondersteunen

OVER SEXUAL HEALING

Sexual Healing is een film over ons oermenselijk verlangen naar intimiteit. Waar ben je ten diepste naar op zoek als je naar intimiteit verlangt? De documentaire ging in première op het Movies that Matter Festival in april 2022. Regie en scenario: Elsbeth Fraanje. Producent: Tangerine Tree / Nienke Korthof, Willem Baptist

Beeld: Still uit Sexual Healing

14

SUPPORT magazine

ijkskast. Totdat haar pgb'er Brigitte regisseur Elsbeth Fraanje ontmoette, die een film wilde maken rond handicap en seksualiteit. Brigitte werkte eerder voor de SAR en biedt naast haar werk als pgb'er ook sekszorg aan een aantal mensen met fysieke of verstandelijke beperking. Ze ervaart hoe mensen daarvan opbloeien. Ze bracht Elsbeth en Evelien met elkaar in contact en zo ontstond het plan om Eveliens zoektocht uitgangspunt te maken voor de film. Evelien: "Als ik van tevoren had geweten, wat er allemaal bij kwam kijken, weet ik niet of ik het had gedaan. Je stapt in een heel spannend proces met zo'n filmploeg. Ik heb het achterste van mijn zijn laten zien. Maar ik ben er heel blij mee, het is een verdomd mooie film geworden."

Je mag genieten

Voor haar gaat deze zoektocht niet alleen

over seks. "Het is veel breder, het gaat over intimiteit, aanraken, jezelf aanraken ook, jezelf ontdekken." Voor het eerst gaat ze haar eigen lichaam bekijken, haar rug die ze nooit zag, haar onderlichaam. Brigitte ondersteunt waar nodig. De vragen spoken door haar hoofd: zit iemand wel op mij te wachten, mag ik er zijn, mag ik plezier hebben met dit lichaam? Ontroerend zijn de scenes waarin ze in gesprek gaat met twee mensen met een handicap die gebruik maken van sekszorg. "Maar Evelien, het mág toch, je mág toch genieten!" zegt een van beide. Uiteindelijk zet ze de stap om ook een seksverzorger te ontmoeten. De film gaat door deze insteek zeker niet alleen over een handicap hebben. Veel mensen, ook zonder handicap, spreken Evelien aan en zeggen dat ze zich zichzelf erin herkennen. "Laatst in de supermarkt sprak een vrouw me aan. Ze was

al 20 jaar getrouwd met een man, maar heimelijk verliefd op een vrouw. Ze zei: 'Door jouw verhaal denk ik ineens: ik moet dit durven aankaarten'."

Ontdekkingsreis

"Mijn eigen zoektocht is eigenlijk pas net begonnen. Het ermee bezig zijn, maakt dat ik veel meer en anders in mijn lijf ben gaan zitten. Wie weet ontdek ik dat ik met dit stomme spastische lijf ook nog plezier kan hebben. Dat is veel belangrijker dan seks," zegt Evelien. Ze wil ontdekken hoe het is om in haar lijf te wonen. "Misschien ga ik dat ook uitstralen naar anderen. Door de film ben ik ineens jurkjes gaan dragen, dat had ik nog nooit in mijn leven gedaan. Ik ben mijn lijf beter gaan ownen. Het filmproces was ook goed voor mijn grenzen, ik had ze niet en voel ze nu wel." Ze is vrijer geworden. Spreekt nu voor een zaal mensen. En laatst was ze voor het eerst in de sauna. "Ook daar sprak iemand me aan over de film. Stonden we daar ineens poedelnaakt samen erover te kletsen!"

Sinds kort heeft Evelien contact met een vrouw die zichzelf Tantra Alchemist noemt. Evelien: "Ik val niet op vrouwen, maar ik voel een enorme klik met haar. Samen doen we een ontdekkingsreis naar

"Het is een verdomd mooie film geworden"

Beeld: Still uit Sexual Healing

Beeld: Still uit Sexual Healing

onze lijven. Waar zij mij streelt, streel ik haar. Er zitten zoveel gekke dingen in mijn leven, ik heb al zoveel therapeuten, psychologen en neuro-feedbackers gehad... het zijn altijd de therapeuten en ik de cliënt, nu is het gelijkwaardig.”

Missie

Evelien en Brigitte hebben een missie: seksualiteit, lichamelijkheid en intimiteit moeten meer ruimte krijgen in het leven met beperkingen. Brigitte: “Seks en intimiteit zijn een basis menselijk iets, ook voor wie dit niet zomaar vanzelfsprekend of zelf te organiseren is. Zorgopleidingen moeten

dit serieus nemen, dat voorkomt allerlei problemen. De film maakt dat het meer gezien en begrepen wordt.”

Evelien: “Iedereen is altijd maar bezig met wat je allemaal moet doen en presteren met je lijf, je moet het beste halen uit je school, uit jezelf, het is haast topsport. Niet eens voor jezelf, maar voor die ander die iets met jou wil bereiken. De benadering is puur functioneel: fysio, ergo, schoeisel, aanpassingen. Maar ze vergeten dat je om met je spastische lijf om te gaan ook die binnenkant aandacht moet geven. Niemand zegt: je zit nu in dat lijf, hoe

ervaar je spasme eigenlijk, hoe voelt het om daarin te zitten? Dat wist ik niet eens, want niemand vraagt daar ooit naar.”

De bijzondere reacties op de film maken dat Evelien meer ermee wil doen. Samen met andere partijen, waaronder belangenorganisatie Tiresias (stichtingtiresias.com, red.), wil ze bijvoorbeeld met zorginstanties in gesprek om deze onderwerpen structureel aandacht te geven, en echt ruimte ervoor maken.

Mensen moeten voelen dat ze meer zijn dan de handicap, dat je hele zijn ertoe doet vanaf dag één en niet een ondergeschoven kindje is waar je pas aandacht aan geeft bij problemen. Hoe mooi zou het zijn als je bij de passing van een nieuwe rolstoel kon zeggen: ‘Ik wil graag dat de rug verder kan kantelen, da’s fijn voor mijn darmen en het is makkelijker met knuffelen en vrijen.’

Sexual healing ten top. «

De documentaire is te kijken via NPO Start, duur 55 minuten:
<https://bit.ly/DocuSexualHealing>